כלל כדדרשינן בפרק שבועות העדות (שבועות ל:) מדבר שקר מרחק: כן ל רחיים בבורני. פ"ה שעת גזירת המלכותי היה שגזרו שלא למול והיו יראים להוליא קול וקבעו סימן זה וכן משמע

ל) נעיי תוס׳ לעיל ג. ז ב) נעיי תוס׳ לעיל ג. ז שלא תנעול וכ

ג) ומוספתה דב"ה פ"בו.

ג) [מוספמת דצ"ק פ"ב], ד) [צ"ל רבי תנינא בן אתי ר' יהושע לגולה כך הגירסא הנכונה בילקוט פרשת קדושים רמו תר"א ויש בזה כדי ליתן טעם דמציט שהיה

בגולה עי׳ ברכות סג: ינגו

בכנור אכן הגירסא שלפנינו

אחר כי יהושע לגולה קשה

טובא דהא לעיל בסמוך קאמר אחר ר' יהושע

לפקיעין], ה) כתובות קג:,

ל א ב מיי׳ פ״ג מהלי עדות הלי ב [ופכ״ד מהלי סנהדרין הלי ג] סמג שם טוש"ע ח"מ סי׳ ל סעיף א

מוס"ע מית טיי ל טער . [סי' טו סעי' ג ד]: ז ג ד מיי פי"ג מהל' רולח הל' י"ב סמג עשין פא טוש"ע ח"מ סימן ערב טוש"ע ח"מ סימן ערב סעיף יד: ה [מיי פ"ו מהלי סנהדרין הלי טן סמג

עשין לו ןטוש"ע ח"מ סיי ד סעי׳ א ובהנהו: הלכה ד: ז מיי שם פ״כ הל׳ א

סמג עשין קז טור ח"מ סי' לח: מיי מיי מהל׳ מהל׳ סנהדרין הל' ז:

רבינו חננאל

כדי שלא תנעול דלת בפני כוי שלא הנעול דירות בפני לווין רבינא אמר דיני ממונות דתנינן הכא דיני קנסות הן ולעולם בעו דרישה וחקירה והני מתניתי דתני מאוחרין . בהודאות כולהו בהודאות והלוואות ומתניתין דהכא בדין מרומה לפיכך צריך דרישה וחקירה כדכתיב צדק צדק תרדוף רב אשי אמר מתניתין כדשנין קראי אחד לדין בצדק תשפוט אחד לדין בצוץ ייבב. ב עמיתך והאי דכתיב צדק יידה תרדוף לפשרה. צדק תרדוף לפשרה. כדתניא שתי ספינות עוברות בנהר ופגעו זו . במעלות בית חורון אם עוברות שתיהן [שתיהן] נטבעות וכן גמלים טעונה ישאינה טעונה תדחה שאינה טעונה מפני טעונה. וכן קרובה ורחוקה. אבל אם שתיהן ורחוקה. אבל אם שוניתן טעונות שתיהן קרובות או שתיהן רחוקות מטילין פשרה ביניהן ומעלות שכר זו לזו: ת"ר צדק חיל. תנא אור נר בברור חיל משתה שם. קול רחיים של גריסין בבורני שבוע הבן שם. פי׳ בימי מי שהיה רואה נרות דולקים באסקופה יודעין שבאותה חצר סעודת הכנסת כלה. וקול רחיים מילה שם בחצר והכל נכנסין. והלך אחר ר' אלעזר ללוד: ת"ר צדק . צדק תרדוף הלך אחר ב״ד יפה אחר חכמים לישיבה אחר ר' יהושע לפקיעין . אחר ר' עקיבא לבני ברי אחר רבן גמליאל ליבנה ור' מתיא בן חרש לרומי ור׳ חנניה בן תרדיון לסיכני ור׳ יוסי לציפורי לסיכני ור' יוסי לציפורי וחנניה בן אחי ר' יהושע לגולה אחר ר' לבית שערים אחר חכמים ללשכת הגזית: **דיני** נפשות פותחין לזכות ואין פותחין לחובה. היכי פתחינן לזכות ושקלי וטרו ופשוטה היא. ואסיק׳ אביי ורבא דאמרי תרווייהו ורבא דאמרי תרווייהו אמרינן ליה אי לא קטלת

בירושלמי דכתובות (פ"ח) גבי הגזירה שגורו ביהודה דקאמר מה סימן היה קול מגרום בבורני משתה שם אור נר בברור חיל שבוע הבן פירוש קול מגרום רחיים של גרוסות והא דכתיב בירמיה (כ״ה) והאבדתי מהם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול רחיים ואור נר איכא למימר שגם בראשונה היו עושין סימנין אלו לשם שמחה: אוך הנר בברור חיל. מכאן נהגו להדליק נר במילה ומה שנהגו לפרוש המפה על הפתח משום דאמר בריש המוכר פירות (ב"ב דף לג:) מנהג גדול היה בירושלים כל זמן שהמפה פרוסה על הפתח אורחין נכנסין: היבר אמר להו. פ״ה כשקיבלו עדותן של עדים ואם תאמר א"כ במאי חסמינן להו הא כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד וכ״ת שיחזרו בהן תוך כדי דיבור כפ״ה הא מי יימר כדאמריתו טפי מתוך כדי דיבור וכ״ת דלא חשיב הפסק לימא אחר כדי דיבור אמרי׳ להו ואף על גב דאין פתיחה זו מועלת ויש לומר דה"מ לשנויי הכי אלא דשפיר משני ועי"ל דעד שלא נחקרה עדותן בב"ד יכולין לומר מבודין אנו כדתניא בתוספתא מיהו בקונטרס פירש דפתיחת זכות לחחר שדרשום וחקרום ובחין לישח וליתן וכפי׳ משמע בפ׳ היו בודקין (לקמן ד' מ.) דקתני אם נמלאו דבריהם

מכוונים פותחין: חנניא בן תרדיון לסיכני אחר ר' יוסי לציפורי אחר רבי יהודה בן בתירה לנציבין . אחר ? ואו רבי יהושע לגולה אחר רבי לבית ?שערים אחר חכמים ללשכת הגזית: דיני ממונות פותחין כו': היכי אמרינן אמר רב יהודה הכי אמרינן להו מי יימר כדקאמריתו א"ל עולא והא חסמינן להו וליחסמו מי לא תניא רבי שמעון בן אליעזר אומר יומסיעין את העדים ממקום למקום כדי שתיטרף דעתן ויחזרו בהן מי דמי התם ממילא קא מידחו הכא קא דחינן להו בידים אלא אמר עולא הכי אמרינן יש לך עדים להזימם א"ל רבה וכי פותחין בזכותו של זה שהיא חובתו של זה ומי הויא חובתו והתנן "יאין עדים זוממין נהרגין עד שיגמר הדין הכי אמינא אילו שתיק האי עד דמיגמר דיניה ומייתי עדים ומזים להו הויא אמר מדבריכם נזדכה פלוני אביי ורבא דאמרי תרוייהו "אמרי' ליה אי לא קטלת לא תדחל רב אשי אמר כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו תניא כוותיה דאביי ורבא רבי אומר 3אם לא שכב איש אותך ואם לא שטית וגו'

מיכן

ליה חובתו של זה אלא אמר רבה אמריגן ליה יש לך עדים להכחישן רב כהגא

2צדק צדק תרדף הא כיצד כאן בדין מרומה כאן בדין שאין מרומה רב אשי אמר מתניתין כדשנין קראי אחד לדין וא' לפשרה כדתניא צדק צדק תרדף אחד לדין ואחד לפשרה כיצד ישתי ספינות עוברות בנהר ופגעו זה בזה אם עוברות שתיהן שתיהן מובעות בזה אחר זה שתיהן עוברות דוכן שני גמלים שהיו עולים במעלות בית חורון ופגעו זה בזה אם עלו שניהן שניהן נופלין בזה אחר זה שניהן עולין הא כיצד פעונה ושאינה פעונה תידחה שאינה מעונה מפני מעונה קרובה ושאינה קרובה תידחה קרובה מפני שאינה קרובה היו שתיהן קרובות שתיהן רחוקות הטל פשרה ביניהן ומעלות שכר זו לזו ת"ר יצדק צדק תרדף הלך אחר ב"ד יפה אחר רבי אליעזר ללוד אחר רבן יוחגן בן זכאי לברור חיל תנא קול ריחים בבורני שבוע הבן שבוע הבן אור הנר בברור חיל משתה שם משתה שם ת"ר צדק צדק תרדף הלך אחר חכמים לישיבה אחר ר' אליעזר ללוד אחר רבן יוחנן בן זכאי לברור חיל אחר רבי יהושע לפקיעין אחר רבן גמליאל ליבנא אחר רבי עקיבא לבני ברק אחר רבי מתיא לרומי אחר רבי

עדותן של עדים ודרשום וחקרום ובאין לישא וליתן היכי אמרי׳ להו לעדים: מי יימר כדקאמריתו. שמא בעלה באתם חו היא פתיחת הצלה לזה: והא קא הסמינן להו. חוסמין אנו את פיהם כשאנו מכחישין אותן ויחזרו בהן בתוך כדי דיבור: ופרכינן וליחסמו.

מאי מיקשי ליחסמו ולהדרי בהו: מי לא מניא מסיעין. היו בית דין את העדים קודם קבלת עדות ממקום למקום ומחדר לחדר

כשבאין להעיד אומרים להם לא נקבל כאן אלא כאן וכן משם למקום אחר: **אנן דחינן להו**. וכתיב (דברים יט) ובערת הרע: שפהה חובסו של זה. לחזר אחר עדי הזמה כדי שיהרגו הראשונים: ופרכינן מי הויח חובסן. אי הוו מיחומי השתא קודם גמר דין והא תנן וכו': הכי קאמינא. היכי מזהרינן להאי לחזר אחר עדי הזמה והא חובתן של אלו היא דדילמא שתיק האי עד

דמיגמר דין והדר מייתי להו: להכחישן. כגון אנו ראינו אותו הרוג אחר כך חי וקיים דהויא עדות בטילה דהוא והן פטורין דאין זוממין אלא בעמנו הייתם כדיליף במסכת מכות (דף ה.): רב כהנא אמר. כך פותחין בזכות לאחר קבלת עדות אומר מתוך דבריכם

בדין שאינו מרומה כדריש לקיש דריש לקיש רמי כתיב בצדק תשפוט עמיתך וכתיב

באן בדין מרומה. לא שיודעים בו שהוא מרומה דא"כ אין לדונו 💛 טעו. ב"ד בדיני ממונות לא ישלמו דדילמא אי שבקת להו לדרוש

שטעו לא ישלמו כל שכז שתנעול דלת בפני 🕫

לווין רבא אמר "מתניתין דהכא בדיני "קנסות

ואידך בהודאות והלואות רב פפא אמר אידי

ואידי בהודאה והלואה יכאן בדין מרומה כאן

והבקעה עמוקה מימין ומשמאל: קרובה. לעירה: ומעלות שכר. לאחת ותידחה: קול ריחים. שנשמעין: בבורני. מקום: שבוע הבן שבוע הבן. סימן הוא שיש שם ברית מילה כמכריז ואומר שבוע הבן כאן והריחים סימן לשחיקת סממנין למכת התינוק ושעת גזירת המלכותים היה שגזרו שלא למול והיו יראים להוליא קול וקבעו סימן זה: אור הנר בברור חיל. ביום או נרות נראים הרבה בלילה סימן הוא כמו שלועק משתה שם משתה שם. ברית מילה קרי שבוע הבן על שם שהוא לסוף שבוע: אחר חכמים לישיבה. בית הוועד ששם בית דין קבוע כגון אחר ר' אליעזר בלוד וכן כולם כל ש אחד למקומו: לגולה. לפומבדיתה כדתנן בר"ה (דף כב:) עד שרואה כל הגולה לפניו כמדורת אש ואמרינן (שם דף כג:) מאי גולה אמר אביי פומבדיתא שעיקר ישיבת בבל שם היתה: אחר חכמים. סנהדרי גדולה: היכי

ולחקור הוה רווחה למילתה ולה הוו טעו: כל שכן שחתה נועל.

דמתייראין להפסיד ע"י ב"ד טועין: רבא אמר. תרווייהו בתר

תקנתא דרבנן ומתניתין בדיני קנסות דליכא למיחש לנעילת דלת אבל

בבודאות ובלוואות דאיכא (א) למיחש

לנעילת דלת בהודאות והלוואות

בדיני מלוה וזה בא לידון בעדי

הודאה שהודה לו בפניהם או בעדי

הלוואה שהלווהו בפניהם דאיכא

למיחש לנעילת דלת: מרומה. שבית

דין מכירין בתובע זה שהוא רמאי או

מבינים טענת רמאי בדבריו: בלדק

תשפוט. ולא כתיב בלדק לדק להזהיר

מסנייםה. שפיר חיתרלו בחד מהני

שינויי אי כרבי חנינא אי כרבא אי

כרב פפא: אבל קראי. דרמי להו

ריש לקיש לא קשו דנדק נדק לאו

לדרישה ולחקירה אתי אלא נדק דין

שלך ולדק פשרה שלך לפי ראות עיניך

ולא תרדוף את האחד יותר מחבירו:

שמיהן טובעות. שתדחוק זו את זו:

ואם בוו אחר זו. משתלך אחת אל

היבשה עד שתעבור חבירתה ואח"כ

תעבור היא: מעלות בית חורון.

מקום לר ואין דרך לנטות ימין ושמאל

ולריך הח' לנטות לחחוריו עד שמולח

מקום לנטות: אם עולות שתיהן.

כגון זה עולה מלד זה וזה עולה מלד

זה ופוגעות ברחש חודו של הר

אמרי'. בפתיחת זכות כשקיבלו

ו) [סוטה ח.] לקתן ת: [חוספתא פ"טן, 1) מכות ה:, ח) בס"א: ושעת השמד, ע) ע" ר"מ, ב"ד לדקדק בו כל כך לדרוש ולחקור: י) בס"ח: שעת השמד, תורה אור השלם ו. לא תעשו עול

בַּמִשְׁפָּט לא תִשָּׁא פְנֵי דָי ולא תהדר פני גדול ריקר פּנְעָפְיט עֲמִיתֶּך: בְצָדֶק תִּשְׁפּט עֲמִיתֶך: ויקרא יטַ טו 2. צדק צדק תרדף למען אַשֶּׁר יִי אֱלֹהֶיךְ נַתַן לְרָ:

יבוּ טּוּיכּ. זְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכּּבַּהַן וְאָמַר אֶל הָאִשָּׁה אָם לֹא וְאָמַר אֶל הָאִשָּׁה אָם לֹא שבב איש אתר ואם לא שָׁטִית טִמְאָה תַּחַת אִישׁרְ הַנְּקִי מִמֵּי הַמְּרִים הַמְּאָרַרִים הָאֵלֶה:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה רבא אמר וכו' והלוואות איכא למיחש לנעילת דלת הס"ד:

הנהות הנר"א [א] גמ' אחר חנינא בו אחי

מוסף רש"י

מסיעין את העדים. שמעידים עדות נפשות שמעידים עדות נפשות וכשבודקין אותן היו מסיעין אותן מפינה לפינה ומלשכה

לא תדחל דלא מיקטלת תניא נמי הכי ר' אומר אומר אני אם לא שכב איש אותך ואם לא שטית טומאה תחת אישך הנקי

מזדכה פלוני סופו לנאת מבית דין זכאי לפי ראות עינינו ואחר כך נושאין ונותנין: אם לא שטים הנקי. תחילת התנאי לזכות: